



stichting
Kastelen
Buitenplaatsen
Landgoederen

Jaaroverzicht 2022

Stichting Kastelen, historische Buitenplaatsen
en Landgoederen (sKBL)



stichting
Kastelen
Buitenplaatsen
Landgoederen

Inleiding

In 2022 was het tien jaar geleden dat het Jaar voor de Historische Buitenplaatsen plaatsvond. Wat is er in tien jaar bereikt, en met welke uitdagingen worden de historische buitenplaatsen de komende tien jaar geconfronteerd? En wat is de waarde van historische buitenplaatsen, wat zijn ze ons waard en wat is de wijze waarop zij nu door de landelijke en provinciale overheid worden ondersteund? Om deze vragen te beantwoorden, ging SKBL op een serie regiobijeenkomsten hierover met direct betrokkenen in gesprek. Op donderdag 29 september 2022 vond op Buitenplaats Amerongen het slotsymposium plaats waarop SKBL een Toekomstagenda met aanbevelingen over de instandhouding van historische buitenplaatsen presenteerde.

In 2022 konden de beperkende Corona-maatregelen van de voorgaande jaren grotendeels worden opgeheven, waardoor de erfgoedlocaties weer konden worden bezocht en het programma van SKBL als vanouds doorgang kon hebben. In dit jaaroverzicht leest u over de belangrijkste activiteiten.

Doelstellingen

Als nationaal podium ijvert SKBL voor:

- *Het bevorderen van de bekendheid van Nederlandse kastelen, Historische Buitenplaatsen en Landgoederen (KBL) met als bijkomend doel het vergroten van maatschappelijk en politiek draagvlak voor hun instandhouding.*
- *Het inzetten op zinvolle verbindingen, netwerk en kennisoverdracht door de Diverse partijen die direct bij het behoud en beheer van KBL betrokken zijn.*
- *Het stimuleren van onderzoek door middel van de Ithakaprijs en -stipendium*
- *Het stimuleren van meer internationale aandacht voor het Nederlandse Cultuurgroene erfgoed.*



stichting
Kastelen
Buitenplaatsen
Landgoederen

Bestuur en organisatie

Bestuur

Het bestuur bestaat uit René W. Chr. Dessing (voorzitter), Erik Wanrooij (secretaris), Jos Vork (penningmeester), Oldrik Verloop (lid), Rylana Seelen (lid), Marjolein Sanderman (lid) en Otto van Boetzelaer (lid). De bestuursleden zijn onbezoldigd. Enkel de voorzitter ontvangt een reis- en communicatievergoeding. In 2022 heeft het bestuur vier keer vergaderd, waarvan één keer op landgoed Eyckenstein en éénmaal op Huis Landfort.

Directie, professionals en vrijwilligers

Naast de bezoldigd directeur Jennemie Stoelhorst (3,5 dag), verzorgt Lenneke Berkhout als eindredacteur de realisatie van de digitale kwartaalnieuwsbrief van SKBL. Zij ontvangt hiervoor een vergoeding. Sinds 1 maart 2021 zet Kimber Miedema zich als bezoldigd web-redacteur in voor de website van SKBL. Daarnaast zijn er binnen de stichting steeds meer vrijwilligers actief. Zij ondersteunen SKBL bij het technische beheer en ontwikkeling van de website, het benutten van de *social media* (Twitter, LinkedIn, Facebook en Instagram), organisatorische en secretariële werkzaamheden, het financiële beheer, werving van particuliere donateurs en bij het verzamelen van relevante nieuwsinformatie aangaande KBL. De inspanningen van onze vrijwilligers zijn van essentieel belang. Zonder hun inbreng is het werk van SKBL onmogelijk. Zij verrichtten, evenals in voorgaande jaren, hun bijdragen zonder vergoeding.

Vrienden/donateurs van SKBL

In 2022 bestond het Vriendennetwerk van SKBL in totaal uit 175 Vrienden, waarvan 107 KBL en 74 bevriende organisaties. 2022 zijn 11 nieuwe donateurs toegetreden tot de stichting.

In 2022 toegetreden kastelen, historische buitenplaatsen en landgoederen

- Kasteel Slangenburgh
- Huis Brakel
- Huis te Jaarsveld



stichting
Kastelen
Buitenplaatsen
Landgoederen

In 2022 toegetreden adviseurs, bedrijven en/of organisaties

- Stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
- Castles to Meet
- NL Greenlabel
- JUB Holland
- Claeren
- Bouwbedrijf Hoffman
- Monumentenbezit
- Stichting Stinze-Stiens

Activiteiten

Ithakaprijs- en stipendium



Het boek *Boeren op de buitenplaats* van landschapshistoricus Gerrit van Oosterom won in 2022 de SKBL Ithakaprijs, de belangrijkste Nederlandse prijs voor boeken of journalistieke producties over kastelen, historische buitenplaatsen en landgoederen. Het SKBL Ithakastipendium (een geldbedrag van € 5.000,-) ging naar Simone Nieuwenbroek voor een onderzoek naar Willem Anne Assueer Jacob baron Schimmelpenninck van der Oye (1889- 1957). Hij was de laatste eigenaar van Kasteel Duivenvoorde in Voorschoten.

De jury bestaat uit Paul Schnabel (voorzitter), René Dessing (secretaris), Yme Kuiper, Marcel van Ool en Juliette Jonker-Duynstee.

Rondetafelgesprekken

Met welke uitdagingen worden de historische buitenplaatsen de komende tien jaar geconfronteerd? Wat is de waarde van historische buitenplaatsen en wat zijn ze ons waard?



stichting
Kastelen
Buitenplaatsen
Landgoederen

Op welke wijze kunnen historische buitenplaatsen bijdragen aan komende en veranderende maatschappelijke ontwikkelingen?

Daarover is SKBL in 2022 tijdens een serie rondetafelgesprekken in gesprek gegaan met eigenaren/beheerders van KBL, terrein beherende organisaties, beleidsmakers en direct betrokkenen bij de instandhouding van KBL:

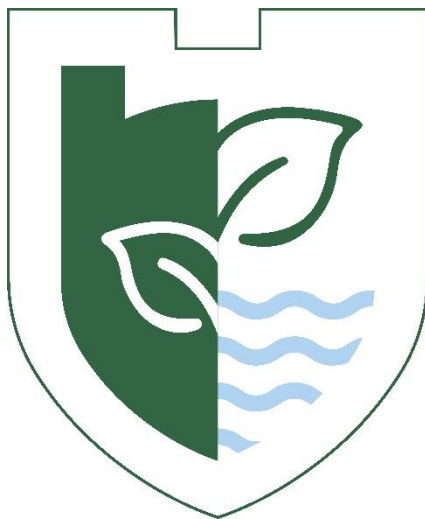
- Donderdag 16 juni 2022 op buitenplaats Wester-Amstel te Amstelveen
- Dinsdag 21 juni 2022 in provinciehuis Fryslân te Leeuwarden
- Dinsdag 28 juni 2022 in provinciehuis Gelderland te Arnhem
- Donderdag 7 juli 2022 op Landgoed Baest te Oostelbeers

Slotsymposium De vitale buitenplaats

Op donderdag 29 september vond op Buitenplaats Amerongen het slotsymposium *De vitale buitenplaats* plaats. Tijdens het symposium presenteerde SKBL de Toekomstagenda *Vitale Buitenplaatsen hebben de toekomst!* aan Hiltje Keller, plaatsvervangend voorzitter van de Provinciale Staten van Utrecht, met het verzoek deze voor te leggen aan de andere provincies. In de Toekomstagenda staan aanbevelingen over de instandhouding en vitaliteit van historische buitenplaatsen.

De Toekomstagenda is mede tot stand gekomen door de waardevolle inbreng van de deelnemers aan de rondetafelgesprekken die eerder in 2022 plaatsvonden.

Platform klimaatrobuuste buitenplaatsen



Tijdens een inspiratiesessie van het Kennisprogramma klimaatrobuuste buitenplaatsen vond op 17 mei 2022 de soft launch plaats van het platform klimaatrobuuste buitenplaatsen. Op dit digitale platform delen we informatie en inspiratie om met klimaatrobuuste maatregelen voor buitenplaatsen aan de slag te gaan.

Het platform is onderdeel van het Kennisprogramma Klimaatrobuuste Buitenplaatsen, een gezamenlijk initiatief van SKBL, Provincie Utrecht, Provincie Zuid-Holland, Provincie Gelderland, Gemeente Zeist, Utrechts Landschap, Utrechts Particulier Grondbezit (UPG) en wordt mogelijk gemaakt door de erfgoeddeal van het Erfgoed Deal programmabureau.



stichting
Kastelen
Buitenplaatsen
Landgoederen

SKBL podcastserie Moestuinen met historische wortels



Op initiatief van SKBL heeft schrijfster Josephine Rombouts een tiendelige podcastserie gemaakt over historische moestuinen bij kastelen en buitenplaatsen. In deze serie vertellen gepassioneerde vrijwilligers, vakkundige tuinbazen en bevlogen eigenaren over vergeten groenten en kruiden, oude tuintechnieken, biodiversiteit en de moestuin als verbindende plek voor jong en oud. De serie, die financieel mogelijk is gemaakt door het Prins Bernhard Cultuurfonds, is van start gegaan op 30 juni 2022 en kan beluisterd worden op de website van SKBL: <https://www.skbl.nl/moestuinen-op-kbl>

SKBL Vriendenbijeenkomsten

Woensdag 11 mei 2022 vond een geslaagde Vriendenbijeenkomst plaats op kasteel Amstenrade. Een gezelschap eigenaren/directeuren van KBL werd gastvrij en hartelijk ontvangen.

Op Huis 't Spijker in Brakel vond vrijdagmiddag 23 september 2022 de tweede geslaagde Vriendenbijeenkomst plaats. Na een hartelijke ontvangst gaf de eigenaar-bewoner een mooie rondleiding door huis en tuin.

Met maximaal 25 deelnemers werden tijdens de Vriendenbijeenkomsten telkens ervaringen en onderwerpen besproken en uitgewisseld. Ook was er natuurlijk aandacht voor de buitenplaatsen die gastvrijheid verleenden tijdens rondleidingen.

Particuliere donateurs

Voor de groeiende groep particuliere donateurs werden in 2022 bijeenkomsten georganiseerd bij het Venduehuis der Notarissen Den Haag, kasteel Duivenvoorde, Huis Landfort en huis Verwolde.

RoodGroenGoud Berichten, de nieuwsbrief voor particuliere donateurs, verscheen in 2022 viermaal.



stichting
Kastelen
Buitenplaatsen
Landgoederen

Communicatie

Website

Ook in 2022 is de website van SKBL doorontwikkeld. In 2021 waren er 70.883 bezoekers met regelde pieken na de verschijning van een SKBL nieuwsbrief of persbericht. Van onze bezoekers is 67% 45 jaar en ouder. Onderdelen van de website die goed scoren, zijn de agenda, locatiegegevens en thema's als Bed & Breakfast op KBL en kasteelruïnes.

Nieuwsbrieven

In 2022 heeft SKBL vier digitale seizoen nieuwsbrieven uitgegeven. De nieuwsbrief wordt naar ruim 8000 abonnees verstuurd. Er zijn geregeld (betaalde) advertenties en oproepen in onze nieuwsbrieven geplaatst. Daarnaast werden in 2022 zes exclusieve nieuwsbrieven aan de 'Vrienden van SKBL' verstuurd, en vier aan de groep particuliere donateurs.

Social media

SKBL is actief op **Facebook**, **LinkedIn**, **Twitter** en **Instagram**. Gedurende het hele jaar zijn berichten gedeeld, is informatie verstrekt en zijn foto's gedeeld. Daarbij wordt goed gelet op nieuwswaarde, regionale spreiding en een gedifferentieerde berichtgeving. Dat wordt gezien de vele *likes* zeer gewaardeerd.

Lidmaatschappen, participaties, bijdragen en verbintenissen

- **Gilde van Tuinbazen en NTs**
De prettige samenwerking met het Gilde van Tuinbazen en de NTs werd in 2022 gecontinueerd.
- **Erfgoedtafel Landgoederenzone Zuid-Holland**
SKBL neemt, samen met een grote groep andere organisaties (landgoedeigenaren, gemeenten, landschapsorganisaties, kennisinstellingen, etc.) deel aan de zogenaamde *Erfgoedtafel Landgoederenzone Zuid-Holland*. Dit provinciaal initiatief is bedoeld om ontwikkelingen, visies en restauratieprojecten gezamenlijk op te pakken, uit te werken en (financieel) te faciliteren. Tijdens de septemberbijeenkomst gaf SKBL een toelichting op het *Kennisprogramma Klimaatbestendige KBL*.



stichting
Kastelen
Buitenplaatsen
Landgoederen

- **Platform Kastelen & Buitenplaatsen**
SKBL participeert met de NKS en de Rijksuniversiteit Groningen in een stuurgroep bij het door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed geïnitieerde Platform Kastelen & Buitenplaatsen.
- **Gelderse Verhaallijn Kastelen, historische buitenplaatsen en landgoederen**
SKBL is vertegenwoordigd in de werk- en stuurgroep die is ingesteld voor de uitvoering van de in 2020 opgestelde *Visie Gelderse verhaallijn Kastelen, historische Buitenplaatsen en Landgoederen 2021-2023*.
- **Platform Utrechtse Buitenplaatsen**
Vanaf 2021 is SKBL vast vertegenwoordigd in het Platform Utrechtse Buitenplaatsen.
- **Federatie Instandhouding Monumenten (FIM) en Kunsten '92**
SKBL is lid van de FIM en het Erfgoedplatform binnen Kunsten '92 en vertegenwoordigt daar het erfgoed KBL en ook de belangen van onze donateurs.